

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 12.

A bécsi tárgyalások után.

Teljes három hétig tartott tárgyalások után sikerült megegyezni a két kormány-nak, a válság mindkét oldalán elmúlt, megkötötték a kompromisszumot s az évekig tartott kiegyezési háború megszűntének örömeire megitták az áldomást Schönbrunnban az osztrák és magyar miniszterek.

Hogy mi a tulajdonképpeni eredménye a tárgyalásoknak? — hitelesen még nem lehet tudni. Széll miniszterelnök kijelentette, hogy csak a parlament legközelebbi (szerdán vagy csütörtökön) ülésén fog teljesen részletes és hiteles előterjesztést tenni.

Mindazáltal a bécsi és budapesti sajtó már elkezdte az állítólagos eredmény méltatását. A magyar lapok nagy többsége nagy nemzeti vívmány gyanánt üdvözli, de egy része — a radikálisok — máris erősen támadja s azt mondja róla, hogy az egész nem egyéb, mint a hirhedt ischli klauzulának szabatosabb formában való megújítása.

Részünkről, míg a hiteles szöveg előtűnik nem lesz, időelőttinek tartjuk a kritikát. Ezuttal egyszerűen arra szorítokunk, hogy egy bécsi lap nyomán közöljük a megállapodások állítólagos eredményét a következőkben:

A két kormány közt a kiegyezés kérdésében létrejött a megegyezés. Az új bankkiegyezményt az eredetileg számításba vett lejárat (1907 vége) kötik meg, de egy rendelkezést vesznek fel abba, mely szerint a *bank közössége azonnal megszűnik, ha a közös vámterület 1907. után nem maradna fenn*. A 80 milliós adósságra vonatkozó rendelkezés változatlanul maradt és a bank új szervezete 1900 január 1-én lép életbe. A bank és a kormányok közt jegyzékváltás úján tárgyalások lesznek. Az új egyezményt a bank közgyűlése elé terjesztik. A *valutatörvényeket* még az idén aktiválják a határidők megfelelő módosításával. Az 5 és 50 frtos bankjegyeket bevonják és öt koronás ezüsttel, ezüst forinttal és bankjegyekkel cserélik fel. A bevont bankjegyeket az osztrák-magyar bank váltja be.

A bank ezenkívül tíz koronás bankjegyeket is fog kibocsátani, melyeknek a fedezete a kormány által leteendő arany lesz. A sőjegyeket az államjegy-adósságból különválasztják és ezeket az államjegyek forgalomban többé nem helyettesíthetik. A sőjegyek bevonása iránt szintén intézkedésnek kell történnie. Az e célra szükséges járadék kibocsátás azonban aligha lesz addig eszközölhető, amíg a Reichsrath a 14. §. alapján kibocsátott rendeleteket jóvá nem hagyta. A kormányok továbbá az államjegyek bevonásához szükséges aranyat az osztrák-magyar banknál helyezik el. *A kötelező korona számítás 1900. január 1-én életbe lép.* A magyar értékek után járó járadék adó megszüntetését egyelőre nem helyezik kilátásba. A tavaly a két parlament elé terjesztett kiegyezési javaslatok közül több tervezet, melyeket az osztrák pénzügyminiszter már elejtett, kiküszöbölnek. Ez a *sör- és szeszadó tervezett felemelésére* vonatkozik. Vajjon

a cukoradónak 6 frttal tervezett felemelése rendeleti uton megtörténik-e, az még nem ismeretes. Eddig a pénzügyminiszter nem tudta magát rászánni, hogy adófelemeléseket rendeleti uton léptessen életbe, azért nem tartják valószínűnek, hogy a cukoradó 19 frtra emelkedik. Ezzel szemben a cukor- és söradó bevételeinek átalakulására vonatkozó utasítások azonnal életbe lépnek, úgy hogy az a jövedelem, mely a cukor, sör és szesz után fizetett adóból ered, a jövőben már nem a termelő, hanem a fogyasztó államot fogja megilletni. A vám- és kereskedelmi szövetséget az eredetileg tervbe vett időpontig 1907. december 31-éig hosszabítják meg. A megegyezés azonban új formát ölt, miután egy *recziprocitási egyezmény fog létrejönni*, melyet Magyarországon törvényes uton önálló rendelkezéssel, Ausztriában a 14. §. alapján császári rendelettel léptetnek életbe. Az új arustatistika is Ausztriában 1900 január 1-én kezdődik. A biztosító intézetek működési körének a másik állam területére való kiterjesztésére vonatkozó rendelkezések szintén ugyanazon a napon lépnek valószínűleg életbe.

A pápa a békekonferenciáról.

Mult vasárnap fogadta Ő Szentsége a németalföldiek ez évi második zarándoklatát. Jelen volt a szentszéknek Ajából visszahívott németalföldi internunciusa Msgr. *Tarnassi* is. A sz. Atya ritka lelkesedéssel szólott a zarándokokhoz. Tarnassira mutatva mondá: »Lám, eljött Rómába nunciusom is, de nem mint zarándok; tudják önök, miért hívtam vissza.« Nagyon sajnálja — folytatta Ő Szentsége, hogy a békekonferenciáról kizárták őt, Krisztus helytartóját, az igaz béke egyedüli hirdetőjét. Csak

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Négy új festmény a váradi muzeumban.

Irta: Dr. Némethy Gyula.

Nemrég értesítettük a közönséget arról, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszterium rendeletéből muzeumunk négy modern képet fog kapni letét gyanánt az Országos Képtárból; ma pedig immár azon örvendetes tudósítást adhatjuk, hogy a négy kép megérkezett s mártól kezdve a múzeumban látható leend. Pétergriny János dr. a nevezett képtár titkára vasárnap este Váradra érkezett s hétfőn reggel átadta a négy képet az egyet titkárának. Az ő szíveségéből adhatjuk ezennel a négy kép szakszertű leírását, melyhez mindössze is kevés megjegyezni valónk van.

1559. *Mihalik. Dániel* Eső után. A sik vidék előterét zöld pázsit borítja; középpütt egy leveleit már hullató fa áll széles koronával s kissé odább a boglyák és kazalok körül, meg a háttérben facsoportok bontakoznak ki. Az égbolt felhőzött. Jelzés alulról balra: »Mihalik Dániel.«¹

¹ A meglehetősen impresszionista kép a valószínűség frissességével hat. Színei oly élénkek és igazak, hogy szinte érezzük az eső utáni üde levegő lehelletét. Az 1897-iki téli kiállítás katalógusában megjelent zinkográfikus másolata is. Szép gazdag barokkerete van.

Olajfestés, vászonra, méretei: 117.87 cm. Vétetett 1898-ban a 82406/97. gy. sz. rendelettel. Ára 400 frt.

1579. *Both Menyhért*: A nő. E hármasképsorozatban a mester a nőt mint anyát, mint jótévőt és mint világhölgyet tünteti fel. Az első képen a pamlagon ülő fiatal asszony az éppen táplálkozó kisdédében gyönyörködik. Előtte a három lábu asztalon, mely alá perzsaszőnyeg van terítve, csokrot, könyveket s palackokat látunk. A szoba falain két kép lóg. Az egyikre, mely öregasszonyt ábrázol pápaszemmel, pálmaág hajlik. A másodikon: egy fiatal apáczka a hozzá hasonló vak leánykát vezeti a kertbe a mozaikkal kiakott oszlopos előtornácson. A harmadik képen pedig a modern izlés szerint berendezett teremben egy hölgy ül a divánon csipőre tett kézzel s szivarkával szájában. Előtte a kerek márványasztalon tányér, több pohár, hűsítő s gyufatartó van. Feje felett lustre lóg s a credenz feletti kép szabadban mulató férfi s női társaságot tüntet fel, melynek férfi-tagjait nők vezetik. Az elsőn jobbra s a másodikon balra alul ez a mester jelzése: »Both M.« míg a harmadikon alól balra: »Both« olvasható.

Olajfestés, mah. fára, méretei 32: 23.5; 32.5: 24 és 32.5: 24.0 cm. Vétetett 1896-ban a 69859 sz. rendelettel. Ára 600 frt.¹

¹ E hármasképek egyike, a mely t. i. a világi hölgyet ábrázolja, az 1896-iki milleniumi kiállítás nagy

1588. *Poll Hugó*: Bretegnaban. A Bretagne vidékét ábrázoló kép előterében, a virányos mezőn egy parasztasszony halad két leánykájával. A kisebbiket kezénél fogva vezeti, a nagyobbik pedig virágot szed kötényébe. Eppen lehajlóféliben van, hogy a neki megtetszett mezei virágot leszakítsa. Öltözetök: fehér főkötő, kendő, szűk uju ruhaderék, rövid szoknya, kötényes faczipő. A háttérben a kerítésen túl fák díszlenek s balra épületek bontakoznak ki. Alól jobbra a mester jelzése ez: »POLL HUGÓ PARIS 1891.

Olajfestés vászonra, méretei 89: 100 cm. Vétetett 1896-ban a 69859 sz. rendelettel. Ára 500 frt.¹

katalógusában is reprodukálva van. A három kis kép egy pompás vörösbarna gyöngyözött keretbe van foglalva és beüvegezve. Erős jellemzés és gondosan finom részletezés jellemzi mindhármójukat.

¹ Érdekes plein air kép, mely a belgiumi modern festők hatását mutatja; az öreg asszony arca, amely háttal a lemenő napnak, árnyékban van, amelyet némi reflex-világítás mérsékel, különösen jellemző. A hangulatos kedves kép eszünkbe juttatja Gustave Lenoire verseit:

Qui, je t'aime d'amour, o ma chere Bretagne,
Qui je t'aime d'amour, avec ta pauvrete,
Avec ton sol de pierre et ta rude campagne,
Avec tes longs chev euse et ton front indompté!
L'etranger te delaisse,
Et dit: sombre pays!
Et c'est de ta tristesse
Que mou coeur est épris.

Krisztus hozott és tud békét hozni a forrongó világba! A szentszék e hatalma előtt meghajlott még egy Bismarck is, mikor őt szólította fel, hogy hozzon egyezséget Spanyolország és Németország közt a Karolinák kérdésében. Ő Bismarck kapzsóságának nem tehetett eleget, mert az igazság alapján állott és mégis létrehozta a békét mindkét fél teljes melegezésére. Tudja, hogy Németalföld nem oka annak, hogy a pápát kizárták a békekongresszusról. Németalföld becsületes ország és sok örömet szereztek már derék katolikusai a szentszéknek. De kizárták őt azok, kik esellel és erőszakkal betörték birtokaiba és elrabolták tőle Rómát. Ő Róma királya és immár 22 éve, hogy a Vatikánban van zárva. Azt mondják, kimehetne; igen, ha személyét és méltóságát meggyaláztatásnak akarja kitenni. Sokat szenvedett már e hosszú idő alatt; de leten sok vigasztalásban is részesíté: népeket látott az igaz Egyház keblébe visszatérni és messze földre látta az igaz hit hirdetőit sikerrel az igaz tant vinni. Legnagyobb öröme volt a számtalan zarándokok; most is megakart köszönni a németföldieknek, hogy eljöttek hozzá, atyjukhoz és azért szólott hozzájuk — Csaknem szóról-szóra ezeket mondotta a Szentatyá. Megható volt, mikor a pápai szertartó távozásra szólította fel a zarándokokat és a Szentatyá kitarva karjait kérte őket maradjanak még nála.

Németország legújabb szerzeménye.

A német lapok örömmel újságolják, hogy a birodalom ismét gyarapodott kiterjedésben. A hódítás békés módon egyezség útján ment végbe. Németország 25 millió pesetát (1 peseta = 1 frank) fizet Spanyolországának a Karolinák, a Patáu-szigetek és Marianak vagyis Lator-szigetek átengedéseért. Az üzlettel mind a két állam jól járt. Az erejében kimerült, belső bajokkal küzdő Spanyolország úgy sem vehette már semmi hasznát e távol fekvő birtokainak, sőt évről évre rájuk fizetett, míg az erőteljű duzzadó Németország a szigeteken új terület nyer kulturális tevékenységének fejlesztésére.

A Karolinák és Patáu-szigetek csoportja körülbelül 50 szigetből áll, melyek összterülete 1450 négyzetkilométer, lakosságuk száma pedig 3500 lélekből áll. Az északra fekvő, 15 szigetből álló Lator-szigetecsoport 1140 négyzetkilométer kiterjedéssel és 11000 főnyi lakossággal bír, amelynek főszigete azonban, a

Guamsziget, a spanyol-amerikai békekötés következtében Amerika tulajdonába ment át.

A szigetek nagyon termékenyek, a lakosok tanulékonyak és szelid erkölcsűek, úgy hogy öntudatos kormányzat csakhamar virágzásnak indíthatja az elrejtett földrészt.

A sertésvásár ügyének legújabb fordulata.

A közgyűlés többsége tehát elfogadta a tanács véleményét és a sertésvásárnak ideiglenesen a nagyvásártérre helyezését elhatározta. Mindazáltal a közgyűlés határozatának indoklásához és leszavazásához is sok szó fér. Valóban nem lehetne csodálni, ha sokan — igen sokan ezt megfellebbeznék.

De lássuk csak ezt az ügyet közelebbről! Lássuk az egészet keletkezését, mert csakugyan minden indoklás nélkül folyton csak arról hallani: most megvan az ideiglenes sertésvásártér helye, — most csak hamar lássunk hozzá, hogy az újjavórtól elvétezzék a baromvásár és oda helyeztessék valahová a katonaváros közelébe; hely ugyan nincsen, de kapkodjunk fűhez-fához és csak minden áron vigyük el állandósított helyéről a baromvásárt is, mert egyesek érdekeinek ez jól esnék.

Hát emyire jutottunk?! Ez nagyon feltűnő! Feltűnő azért, mert még eddig senki egy szóval sem mondta, hogy a baromvásártér rossz helyre lőn hozva, sőt ellenkezőleg annak megválasztását az egész város közgyűlése helyeselte; mégis mindannak daczára némelyek majdnem fanatikus kitartással folyton követelőknek: hogy el kell vinni a baromvásárt a felföldösített helyéről.

Az eféle követelkezésnek épen semmi alapja nincsen. A városi közgyűlés tagjainak legnagyobb része — sőt a tanácsai is, — akkoron, mikor a jelenleges baromvásár berendezését elhatározta, ugyanazok voltak, kik ma is ott foglalnak helyet, akkor pedig mindannyian a jelenleges baromvásártérrel, illetőleg annak helyét czélszerűnek, jónak mondták ki és azonnal állandósították is. Ők már akkor az összes állatvásártérrel itteni összepontosítását ki is mondták, mert igen helyesen számítottak a város érdekeinek kifejlesztésében arra, hogy a város ezen a részén egy hid által a vasut egyenes összeköttetésbe jön a vásártérrel és vágóhíddal.

Mit akarnak most ezek az urak, kik ezt ellenzik? Talán bevallani, hogy akkor, mikor e helyet teljes meggyőződésük szerint jónak mondták ki, nem tudták, hogy mit cselekesznek. Ugyebár ezt nem akarják mondani! Ha tehát a hely megválasztása helyes volt, miért kellene most a nagy költséggel állandósított vásártérrel minden áron elvinni máshova; —

Nem tagadjuk: ennek a képnek örvendünk legjobban; a gyermeki naiv esengésnek lelkesedésnek, a fenkölt anyai és honszeretnek hatásos föltüntetése ez. Bizonyára nem azon képek közül valók, amelyeket Tolstoj Leó drágáknak nevez, mert az emberiségnek igaz javára nem gyümölcsöznek. Ennek a képnek bizonyára nevelő, fölemelő hatása lesz minden romlatlan lélekre. Másolata megjelent az ezredévi múkiállítás nagy tárgymutatójában.

Ezek után valóban nem lehet egyéb hátra, minthogy a közönség figyelmét fölhívjuk az érdekes, modern festményekre, melyek kétségkívül igen hosszú ideig fogják a muzeum gyűjteményét gazdagítani, ékesíteni.

sorai lebegtek a festő előtt, aminthogy az egész kép pompás illusztrációja az ismert népszerű szavaltal darabnak:

Oh mi szépen leng a zászló!
Oh mi szépen fénylik a kard!
Eressz anyám engem is el
Szép vitézek seregivel.

Hányszor mondtad, édes anyám,
Hogy megtennél mindent értem
Óh bocsáss a vészbe, harcza!
S kipírul a gyermek arca.

— sőt mi több, mért vetemedjünk olyasmire, hogy alkalmas hely hiányában, hajánál huzva czibáljunk valahonnét egy helyet — természetesen ott a katonaváros körül, mert egyesek érdekeinek megfelelően, hogy az ő kedvükért minden nagyobb szabásu alkotásainkat is felforgassuk!! Quo usque tandem abutere...? Valójában elvártuk volna, hogy az ilyen indokolatlan felforgatással szemben első sorban a polgármester és tanács tanúsítson szembeszállást, — e helyett azonban azt tapasztaljuk, hogy bár ők sem tudják a baromvásártér megválasztásának helyességét megczáfolni, azért még is annyira elkatonavárosiasodtak, hogy most első ízben tanúsított véleményükkel ellenkezésbe jöve, még a nagyvásártérrel is (persze költségkímélésből értelmezve) alkalmasabbnak véleményezték mint a barom vásár melletti terület; pedig ez sem áll, mert miként multkor említettük, egy polgár egyenesen a polgármester urnak ajánlkozott, hogy ugyanazon árért, melybe a nagyvásártéren a sertésvásár elkészítése kerül, megcsinálja a baromvásártér közelében is. Az árter felemlítése nagyon gyenge érv, mert annak idején szakértők nagyon másodrangú kérdésnek minősítették ezt.

A sertések felhajtásával az aggodalmaskodás is nevetséges, hiszen legtöbb sertés dényugatról jön — nem ott találná legközelebb akkor a vásártérrel? — így meg éppen a legnagyobb rész a nagy vásártérig az egész városon keresztül lesz hajtvva.

Hát hol van eféle állításokban ratio!

De menjünk egy lépéssel odább. Tartozik a polgárságnak a város okos és czélszerű fejlesztésével az utódoknak is, már pedig egészen más képét adja majdan a város, ha itt egy elkerülhetlenül szükséges felállítandó hid által vám, vásártér, vágóhid egybe leszen kapcsolva, mintha e három szétszórtan lesz található.

Már az ugynevezett cserevásár is azt követelték volna, hogy ha egy gazda az eladandó barom árán hamarjában sertést akar vásárolni, hogy itt találja összpontosítva a sertésvásárt is — ez ügyben a széthúzásnak semmi értelme sincsen.

Mindezekkel egybefoglalva kérdjük, mért keresünk most indokolatlanul új helyet az állatvásár számára, mért költsékezzünk újból egy más hely megvételére, berendezésére és állandósítására, mikor a jelenleges helynél czélszerűbbet maga a törvényhatóság sem tudott annak idején találni, mert ennél alkalmasabb hely valójában nincsen is... mért rontsuk le így legszebben kombinált alkotásainkat, talán azért, mert anyagilag többségben szenvedünk, ... vagy talán azért, mert már nincsenek hátra egyéb teendőink! ? Nem áll-e a kor követelte alkotások egész sorozata égető szükségként előttünk, ... nem kötelessége-e ekkor minden polgárnak számot vetni azzal, hogy a város érdekeiben csak helyes költségekkel vegyük igénybe az adózó polgárok fillereit.

Igenis azt értenők, ha azon urak, kiknek a jelenlegi baromvásár helye nem tetszik, azt mondanák: Igenis tudunk sokkal jobb helyet, mely pénzbe sem kerül, sőt az összes vásártérek új helyen való állandósítása sem fog a városnak egy krajczárjába se kerülni, mert megcsináljuk saját költségünkön! Amde indokolatlanul a város polgársága ilyen felforgató gazdálkodást behunytt szemmel nem nézhet.

Igenis tartozik vele a polgárságnak, hogy a város érdekeiben ezt a határozatot meglegebbesze, ... keressék fel a minisztert, világosítsák fel e fonák eljárás iránt és minden módon orvoslato kérjenek, hogy így egy czélszerűtlen költsékezésnek elejét vegyék.

Több városi polgár.

Kerékpár verseny és virágkorzó.

Nagyvárad, jun. 11.

Valóságos ember-áradat indult meg vásárnap délután a Sport-tér felé, hogy megnézzék a nagyvárad K. E. által rendezett kerékpár versenyt és virágkorzót. Kert-utca gyalogjáróján csak nagy lassan haladhatott előre a néptömeg, a kecsi uton meg a bérkocsik száguldtak kibajtott lovaikkal össze-vissza. Az állat-

1593. *Vajda Zsigmond*: Szilágyi Erzsébet. A vár erkélyén áll Szilágyi Erzsébet és kezében diszkardot tartva nézi a gyermek Mátyást, ki térdre ereszkedve felemelt kezekkel kéri anyjától a kardot. Az erkélyről, melynek korlátján, a himzett kendőn, Szilágyi Erzsébet bal keze nyugszik, a szabadba látunk, hol a a várból a magyar sereg vonul ki lelkesedve. Szilágyi Erzsébet fejdíszéről fátyol omlik vállaira, nyakéke aranyláncz, gyűrűje ékköves, ruhájának bő uja a kezesukló felett szűkre van fogva s hosszú mentéje prémes. Mátyás szőke haját aranyabroncs szorítja, kabátja barnavörös, nadrágja szők s topánjának szára rövid. Tollas kalpagja a földön fekszik. Alul jobbra a mester jelzése ez: »Vajda Zsigmond«
Olajfestés, vászonra, méretei 250: 153 cm. Vétetett 1896-ban a 69859/97 sz. rendelettel. Ára 1500 frt.¹

Car toujours une mère,
Une mère est belle pour son fils,
Et je l'aime pauvre terre,
Car c'est toi mon pays!

¹ A hatalmas arányú kép, mely fájdalom, nem nyerhetett elég jó világitást a helyet, amennyiben a vasut felé néző kis sarokteremben van felfüggesztve, méltán egészíti ki a Hunyadiak festmény ciklusát, Lotz Károly és Koroknyai képeit. Szilágyi Erzsébet (különben a nagy tragika, Jászai Mari valóságos portrait-ja) hatalmas, méltósággal, bonleányi öntudattal teljes alak. A kis Mátyás lelkesedése naiv és megható. Kétségkívül Tóth Kálmán

védő egyesületi tag azonban csak egy sóhaj-tást engedhetett itt meg magának, ha egyszer belekerült a hullámzó áradatba.

Odakint pedig egy szép ragyogó kép tárult elé. A simára gyalult kerek pálya körül impozáns közönség, hölgyek mindenféle színű toiletekben, melyek közt mégis uralgó szín volt a fehér, kalap majdnem mindig fraise színes virágokkal diszítve. Egynehány toiletten meglátszott, hogy a mai sport-ünnepélyre készült, csak úgy mint a versenyzők készültek a hetekig tartó trainirozással.

A tribün mint egy virágbokréta pompázott. Csakhogy ez a virágbokréta nehéz volt ám a faalkotmányának szörnyen, mert az u. n. szabad páholyok közönsége a borongós, csepergős idő elől mind felmenekült oda, hol legalább a fenyegető eső elől védve voltak. De nem a sivitó hideg szélről, mely meg-meg rázta a pompázó virágcsokrot, hogy az szinte didergett a sok színű manchettában.

Néhányan elég malicziózan esernyőt is hoztak magokkal, a sportférjak és sportbarátok vasvilla tekintete elől azonban igyekeztek elrejtetni. És ez az igyekezetük dicséretükre legyen mondva.

Mikor azután később az idő engedett mogorvaságából s a szép asszonyok, leányok nem fáztak, vagy talán a verseny izgalma melegítette fel őket, hát a tömör tribün, a katonás sor oszladozni kezdett. A helyek, ketrecszerű páholyok, vagy páholszerű ketreczek, hova a rendezőség hihetetlen ügyességgel pakolta be a közönséget, kezdtek kiömleni s elöntéssel fenyegette már-már az egész pályát.

Volt is e miatt baj elég. Hiába adta ki *Mezey Mihály* a rendezők szigorú nagymestere a rendeletet a rendezőségnek, hogy járjon el egész kiméletlenül, de mikor olyan *fashionable* gavallérok voltak a rendezők.

Egy kis asszonyka ott magyarázta kedvesen az egyik kék csokros rendezőnek:

— Kérem nem fogom én elrontani a porondot, az uramhoz megyek, így megyek át ni. Ruháját felfogva és kicsi fehér keztyű bőr cipőcskéjével alig is érintette a sima pályát — s át lebegett.

Az egyes jeleneteket a virágkorzóból, valamint az összes szereplőket csoportképben *Fekete* és *Zsung* fényképészek vették le. Amatőrök is voltak szép számmal, a kik minden érdekesebb jelenetet megörökítették.

Ott láttuk a közönség között a notabilitások közül a következőket: *Aulich* ezredes, dr. *Beöthy László*, dr. *Bulyovszky József*, *Bölny József*, *Latscher Viktor* altábornagy, *Leonhardi huszár alezredes*, *Slipicz br. tüzér ezredes*, *Széchenyi Viktor gróf*, *Sokoll József kapitány*, *Scharitzer őrnagy*, dr. *Grósz Albert*, dr. *Hoványi Géza*, *Major Miklós* és *Phillipovich őrnagyok*, id. *Rimanóczy Kálmán* stb.

Az ünnepély a virágkorzóval vette kezdetét, melyet mi nagyobb szabásúnak képzeltünk, de Nagyváradnak sok kerékpárosa nem vette magának azt a fáradságot, hogy kerékpárját felvirágozza s beálljon a sorba. Amit azonban láttunk, t. i. egyeseket és nem az összeséget, az valóban pompás és gyönyörködtető látvány volt. Az egyes szakaszok felvonulását csengő jelezte a bírói páholyból, a korzóban pedig két trombitás a zenével kegyetlen disszonanciát fujt.

Elöl Magyarország ezimherdója diszmagyarban, ezután az a bizonyos két kürtös, a debreczeni kerékpár egyesület, az Aradi kerékpár egyesület küldöttei virágokkal diszített kerékpáron, Nagyvárad város ezimherdója. Pompás volt az egyleti dísz hintó felvonulása elől diszmagyarba öltözöttesatlósokkal.

A kerékpárokból kombinált kocsin kék szallagos menyezet volt emelve fehér rózsákkal, mely alatt *Kunz* Gusztáv és neje ültek két fiacskájukkal fehér dresszben. Impozáns volt az egyleti dísz korzó-hintó nagy különféle színű virágokból csinált baldachinnal, melynek homlokzatán az egylet ezimere diszlett. A baldachin alatt pedig virágfészekben három kis szöske fürtű baba ült *Kunz* Melanie, *Janky* Melanie és *Fekete* Ilonka. Sok izlésre vall íj. *Rimanóczy* Kálmán gépének diszítése. A gép fölött buzavirágokból kötött baldachin, az éleken pipacsos, tetején pedig aranyozott nyilvesszővel, valamint *Horváth* Paula rózsás gépe. Az

említett hölgyeken kívül a korzóban részt vettek: *Batig* Ferenczné, *Feiler* Józsefné, *Janky* Antalné, *Steiner* Arminné, *Fekete* Sándorné, *Csányi* Sárika gépük fölött virág-glóireval.

A verseny.

Fokozott figyelem fordult a versenyek felé, melyekben a kitűzött díjakért kerékpáros körökben jól ismert sportmanok szállottak sikra. E versenyek falán még izgatóbbak — bocsánat a hasonlatért — mint a lóversenyek. A küzdő kerékpáros nemcsak a finischnél, de az egész pálya körül csak e szót hallja:

— Szorisd!

Es villámsebességgel gurul tova kilívé görbült hátgerincezel, ziháló tüdővel és viaszszin arczezel. Olykor eszébe jut hátra pillantani a nyomában küzdő versenyzőre, vagy oldalt a startnál kített számokra, melyek a fordulók számát jelzik.

A verseny egy nagy meglepetéssel végződött, amennyiben a 10.000 méteres főversenyben *Róth* Jánost (Debreczen) több versenyek győztesét leverte *Barna* Tibor nagyváradi realiskolai tanuló egy fél kerékpár hosszal. E főversenyben, mely az egésznek a legérdekesebb pontja volt, nyolezan indultak. *Kiss* György 17 körön vezetett s ezután lemaradt. A versenyzők sora még ezután sem változott s csak a lecsengetés után tört előre *Barna* Tibor és *Róth* János és kétségbeesett küzdelem után első lett *Barna* Tibor.

A megnyitó versenyben a finischnél egy remek előretöréssel első *Barna* Tibor.

A versenyek után a Borszem Jankó alakjai vonultak fel ügyes maszkirozással, mely *Reininger* István színházi fodrász műve s nagy derűtséget keltett. Egy szerencsétlen valaki azonban szerzetesi ruhában karikázott végig a pályán, kitéve magát mindenütt azon veszedelemnek, hogy valamelyik megbotránkozó hátán bortal hűti le bosszuságát.

Dijak kiosztása.

Este a Sport-pavillonban az egylet tagjai s a vendégek bankettre gyűltek egybe, melyen kihirdették a következő eredményt is:

Vendégegyletek virágkorzója: *Csoportok*. 1. Debreczeni polgári kerékpár egyesület — tiszteletdíj (ezüst serleg). 2. Debreczeni kerékpár-egyesület — dísz nagy ezüst érem. *Egyesek*: 1. *Zellinger* Vilma dísz nagy ezüst érem. 2. *Steiner* Arminné és 3. *Horváth* Paula dísz kis ezüst érem.

A nagyváradi kerékpár-egylet tagjai: 1. *Kunz* Gusztáv és neje tiszteletdíj és nagy ezüst érem, *Rimauóczy* Kálmán, *Batig* Ferenczné dísz nagy ezüst érem, *Fekete* Sándorné, *Janky* Antalné, *Feiler* Józsefné és *Rimanóczy* Kálmán dísz kis ezüst érem.

A megnyitó versenyen: *Barna* Tibor: kis ezüst érem. *Kiss* György: kis ezüst érem. *Saitz* Márton: bronz érem.

A vendégek versenyén: *Róth* János: nagy ezüst érem. *Kiss* György: kis ezüst érem. *Saitz* Márton: bronz érem.

Az egyleti versenyek: *Voszka* Ferenc és *Lőrinczy* Viktor: kis ezüst érem.

A főversenyen: *Barna* Tibor: nagy arany érem, *Róth* János: nagy ezüst érem, *Kiss* György: kis ezüst érem, *Kubinyi* László: bronz érem.

Vigaszversenyen: *Kiss* György: kis ezüst érem, *Saitz* Márton: kis bronz érem és *Saitz* Márton: bronzérem.

A műkerékpározásban kis bronz érmet nyert: *Schaller* József.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért, Más időben 50 kr.

Június 14. A kath. kör mulatsága a Püspök-fürdőben. Július 9. A 48-as Népkör házias táncvigalma a Karger féle nyári mulatóban.

* *Zichy* Jenő gróf Nagyváradon. Gr. *Zichy* Jenő az *Odeschali* herceg és két francia

régész társaságában tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett. A gróf vendégeit Magaslakra viszi holnap, előbb azonban Nagyvárad történelmi nevezetességeit mutatja meg s így utaznak tovább. Este megjelentek a színházban az intendánsi páholyban s egy felvonást végig néztek.

* **Személyi hír.** *Nátafalussy* Kornél kir. tanácsos, tanker. főigazgató hétfőn három heti időtartamra a délvidékre utazott, hogy a lugosi, temesvári és aradi középiskolák érettségi vizsgálatainál elnököljön.

* **Uj kamarások.** Ó Felsőge dabasi *Halász* Zsigmond földbirtokosnak és dálnoki és mezőmadarasi *Medve* Zoltán miniszteri segédtitkárnak és szolgálaton kívüli hadnagynak a kamarási méltóságot adományozta.

* **P. Szent Antal napja.** Ma van az ünnepe a nagy szentnek *Pádúai Szent Antalnak*, ki oly csudálatos eredménnyel működik közre a szegények istápolására. Szt. Antal perselye és a szegények kenyere ismeretes immár széles e világon s annak áldásait érzi a nagy városok és egyszerű falvak szegény népe egyaránt. Városunkban a múlt év szept. 8-án, Kisasszony napján lett felállítva az *ujvárosi* plebánia templomban P. Sz. Antalnak gyönyörű kivitelű szobra egy jótékony urnó áldozatkészességéből. Azóta több mint 700 frt. gyűlt össze a perselyben. Ez összegből 30-szor (minden csütörtökön a 9 órai mise után a sekrestyében) osztottak kenyert a szegények között, — egy-egy alkalommal 100—150 szegény jutott belevő falathoz. Összesen 3400 kiló kenyér lett kiosztva s azon kívül gondoskodtak róla, hogy a hideg téli időben bőszégesebben lehessen segíteni a szegényeket. Egy szegény özvegy asszony legközelebb 10 forintot juttatott hozzánk a szegények kenyérére, mit ez alkalommal nyugtáztunk. — *Várad-Velenczén* márcziusban lett felállítva Szt. Antal szobra, *Várad-Olasziban* a jövő vasárnap lesz a megáldása. — A mai ünnep alkalmából d. e. 9 órakor nagy mise lesz a *Szt. László* templomban a szegények nemes lelkű jótévedőit.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar történelmi kiállításnak rendezésére szervezett történelmi bizottság egyik elnökévé gróf *Zichy* Jenő v. b. t. tanácsos országgyűlési képviselőt, az orsz. iparegyesület elnökét kinevezte.

* **Vizsgálat az Orsol a-zárdában.** Ezen messze földön elismert jó hírű tanintézet külső és belső növeldejének III. és IV. polg. oszt. tanulói tegnap vizsgáltak le szép sikerrel a szülők élénk érdeklődése, tanfériak tökéletes meglegedése s nagy disztíngvált közönség jelenlétében. A vizsgák rendes közönségén kívül egy illusztris vendége is volt a ritka szép ünnepélynek: dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök, ki *Szemethy* Géza püspöki titkár kíséretében jelent meg az intézetben. Ó Eminenciáját a zárdá kapujában *Winkler* József felszentelt püspök, *Dencs* János kanonok, *Patak* Filoména fejedelmasszony és *Makucz* Ernő zárdafőnök üdvözölték. A bibornokot aztán felkísérték az osztályokba, hol az egész exament lankadatlan figyelemmel végighallgatta. A növendékek igen szépen számoltak be a tanév alatt való sáfarkodásukról és egész ambícióval iparkodtak a magas vendég jelenlétében beszámolni a szerzett ismeretekről. A rendes tárgyak után ének és szavalattal szórakoztatták a növendékek a jelenlevőket. Három nyelven: magyarul, németül és francziául egyforma tökéletességgel és ritka tiszta hangsúlyozással szavaltak a leányok. A vizsgálat végén *Zwipp* Jolán IV. polg. oszt. növendék köszönte meg a bibornoknak magas megjelenését. A bibornok gyönyörű szavakkal válaszolt a bájos szónoknak, kitartó munkára, az élet komoly feladatára intve a növendékeket. Innen a külső növendékek vizsgájára ment át

a bibornok s itt is jó ideig időzött. Azután megtekintette a belső növelde kézimunka kiállítását s a női hangszorgalom eme szép és kedves produktumait nagy kedvteléssel nézegette. A tanítónő-képezde hallgatóinak kézimunka tárlatát is megszemlélte a bibornok és igen elismerőleg nyilatkozott a növendékek szorgalma és haladása felett. A vizsgálatokat *Palotay* László kanonok és egyházmegyei főtanfelügyelő vezette mint elnök; a vizsgáló bizottság tagjai *Dencs* János tb. kanonok és igazgató és *Makucz* Ernő zárda-lelkész voltak. Ugyancsak ma vett kezdetét az Orsolya-zárdában a tanítónői képesítő vizsgálatoknak az írásbeli része. A képesítő vizsgálatokra több mint nyolczvanan jelentkeztek.

* **Plébánosi kinevezés.** Néhai *Lehoczky* József halála által jogilag és tényleg megürült orosházi plébániára, melynek kegysura a Károlyi, Apponyi és Trantsmannndorf család, bemutatás alapján, főpásztori kinevezéssel *Bázár* Gyula, a nagyváradai állami főreáliskola hit-tanára lett kiküldve. A páztorális munkához oly szép teret nyújtó plébánia művelt, szelíd lelkű és igen megnyerő modoru plébánost nyer *Bázár* Gyulában, kinek előléptetése városunkban is őszinte örömet keltett.

A jogügyi bizottság ülése. Nagyvárad város jogügyi szakszervezete június hó 17-én délután 4 órakor ülést tart.

* **Eljegyzés.** *Géczy* Lajos püspökségi uradalmi igazgató bájos és nagyműveltségű leányával *Irenkével* vasárnap este váltott jegyet *Habókay* Béla ügyvédjelölt, *Habókay* József b.-ujfalusi nagyhirű ügyvéd fia. — Gróf *Neuhaus* Emil törvényszéki tisztviselő vasárnap tartotta eljegyzését *Baráthy* Lajos pecze-szöllősi vendéglős kedves, szép leányával *Baráthy* Irmával.

* **Polgárok küldöttsége a miniszternél.** A sertésvásárnak az áruaktár háta mögé leendő elhelyezését határozta el tudvalevőleg a közgyűlés. Aligha valósul azonban meg ez a határozat. Több bizottsági tag felebbez ellene, azonkívül a polgárság körében is mozgalom indult meg a sertésvásár kérdésének ilyen megoldása ellen és a ló- és baromvásár mellé helyezése mellett. A polgárság vasárnap délelőtt népes értekezletet tartott a Széchenyiszállóban a melyen mintegy 120 polgár vett részt. Elhatározták, hogy a közgyűlés határozatát megfelelően megfontolva, azonkívül küldöttségileg mennek a miniszterhez s ott is átnyújtják írásban is felebbezésüket. A küldöttség vezetésére dr. *Hoványi* Géza törvényhatósági tagot, ennek esetleges akadályoztatása esetében dr. *Hoványi* Gyula tvhatósági tagot kéri fel.

* **Választás a kölni utra.** Vasárnap d. u. 5 órakor a rendes felolvasás megtartása után ifjusági gyűlésre hívta össze az igazgató a legényegyleti tagokat, mely gyűlésben két rendezőt választott az ifjuság és kebeléből a jelentkezők közül két tagot küldött ki, akik a kölni nagygyűlésen képviselők *Pálffy* Béla igazgatóval együtt a váradi együletet. A kiküldöttek *Hajnal* Gyula dékán és *Barza* Antal rendező, rendes tagok. *Nogáll* püspök ur egészsége, ki szeretetteljes jószágával ez utat lehetővé tette, Isten kegyelméből napról-napra javulván, a deputáció reményli, hogy elutazása előtt áldását kérheti kegyes pártfogójától az utra. Váradról 18-án délben fog elindulni a küldöttség s körülbelül 15—20 napig lesz távol, tanulmányuton s a kölni ünnepen.

* **Az adókievítő bizottság működése.** A nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy az 1899—1901 évre járó III. osztályu kereseti adónak Nagyvárad városában működő adókievítő bizottsága által leendő tár-

gyalása Nagyvárad-Csillagváros városrésze vonatkozólag: 1—29 tétel f. évi június hó 16-ik napján, 30—71 tétel f. évi június hó 17-ik napján, — Nagyvárad város városrésze vonatkozólag: 1—50 tétel f. évi június hó 19-ik, 51—90 tétel f. évi június hó 20-ik, 91—120 tétel f. évi június hó 21-ik, 121—193 tétel 22-ik, 194—233 tétel f. évi június hó 23-ik napján a régi »Apolló«-épület termében (Olaszi, Fő-utca 797. sz. fog megtartatni. Ezen tárgyaláson a III. osztályu kereseti adó alá tartozó egyének jogaik megvédése czéljából megjelenhetnek, meg nem jelenésük azonban a tárgyalást és adójuk megállapítását nem gátolja. M. kir. pénzügyigazgatóság. Nagyvárad, 1899. évi május hó 10-ik napján. *Papp* Miklós, kir. pénzügyigazgató.

* **Pályázat járás irnoki állásra.** Az elhalálozás által megüresedett b.-tordai járás irnoki állásra pályázat van kiírva Kárvények június hó 30-ig a főispánhoz adandók be.

* **Az új városi főorvos.** Nagyvárad tisztifőorvosi állá a dr. *Hoványi* Ferenc nyugdíjba vonulása folytán megüresedett. A főispán, kinek jogához tartozik a főorvos kinevezése, értesítette a város közegészségügyi szakszervezetét, hogy a főorvost kiakarja nevezni s ezért véleményét kér az állás betöltésére nézve. A közegészségügyi szakszervezet vasárnap délelőtt tanácskozott ebben a kérdésben. Dr. *Grósz* Albert elnökolt; jelen voltak dr. *Berkovits* Miklós, dr. *Mayer* László, dr. *Kutiák* Ágoston, dr. *Grósz* Menyhért, dr. *Dóry* Ferenc, dr. *Kornstein* Lajos, ifj. *Rimler* Károly, *Stark* Gyula. A szakszervezet, méltányolván dr. *Baróthy* Ákos odaadó buzgalmát, üdvös tevékenységét, a melylyel már idestova 2 év óta vezeti a városi orvosi hivatal ügyeit, egyhangulag dr. *Baróthy* Ákos tb. főorvost ajánlotta a főorvosi székbe.

* **Borzasztó jégverés.** Tasnádról írja levelezőnk, hogy szombaton délután óriási jégverés tette tönkre a környéket. A hirtelen támadt vihar és jégverés következtében a város déli és keleti oldalán fekvő »Csákkó«, »Banka«, Temető« és »Hajnal«-hegyi szőlők nagy része teljesen tönkre ment s nemcsak az idei termés semmisült meg, hanem a szőlőtőkájéből is sok elpusztult. A kár sok ezer forintba rug. A hegyek árkaiban még vasárnap reggel reggel is lapáttal lehetett hányni a mogyoró nagyságu jeget.

* **A választók összeírása.** A jövő évi képviselő választók összeírása nagyban folyik s mint az előre látható volt, a városban a választók száma jóval megfogja haladni a múlt évit. Így például újvárosban eddig 201 választó van összeírva, kik közül 73 nem lehetettek volna választók, mert mult évi adójukat nem fizették le.

* **Hamis megrendelések.** *Pollák* Béla mezőberényi 27 éves szabólegény és *Sichermann* Lipót zombori születésű, 19 éves cselédszerző, ahhoz már nem egészen új keresetmódhoz folyamodtak, hogy különféle czégek nevében megrendeléseket hamisítottak, azoknak az alapján aztán sok mindenféle árut vettek át s az így szerzett portékákat potom áron eladták. A rászedett czégek rendszerint már csak akkor jöttek rá a csalásokra, mikor a szélhámosokról már személyleírás is alig tudtak adni. A rendőrség mindamelllett kinyomozta a csalókat és letartóztatta őket. A társas czég tevékenységében részt vett egy *Karanovitz* Henrik nevű tatabi születésű, 26 éves karpitoslegény is, a ki azonban megérezte a peccenyességét és megugrott Budapestről. A rendőrség elrendelte a körözést.

* **A szalontai kórház helye.** A vörös kereszt egyesület Nagyszalontán kórházat állít fel. A község képviselőtestülete három helyet ajánlott fel a kórház czéljaira. A belügyminiszter, az országos közegészségügyi felügyelő javaslatára, a három terület közül az ugynevezett kertközti jelölte ki.

* **A városi épületek becslése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a városi épületek eladása tárgyában egy bizottságot küldött ki. Dr. *Bulyovszky* József polgármester elnökelete alatt tegnap ülést tartott a bizottság, melyen jelen voltak *Rimler* Károly, *Ragány* János, *Komlóssy* József, *Busch* Dávid, *Guttman* József, dr. *Sarkadi* Lajos és *Szűts* Dezső jegyző. A bizottság megbeszélte az ügyet s egy szűkebb bizottságot küldtek ki *Bozóky* Béla elnökelete alatt. A szűkebb bizottság tételről-tételre megbecsüli a város ingatlanait s majd előterjesztést tesznek a közgyűlésnek, hogy az épületeket a megállapítandó sorrendben eladásra bocsássák.

* **Pályázat bibliai fordításra.** A Lachenbacher féle alapítványból 15—20 bibliai versszaknak héber nyelvből arabra való legjobb fordításáért 472 frt 50 krnyi jutalom díjra pályázatot hirdetnek. A pályázati verseny a bécsi egyetemen lesz, 1899 nov. 22-én, a prágai és a budapesti egyetemeken pedig 1899 nov. 26-án. A dolgozat 12 óra alatt készítenendő el.

* **Névváltoztatás.** A belügyminiszter *Bretus* István belényesi csendőrnek megengedte, hogy vezetéknevét »Bátori«-ra változtassa.

* **Az elfelejtett távirat.** Mulatságos eset történt a minap. G. A. kereskedő, akinek négy fia és három leánya van, üzleti ügyekben Lembergben utazott. Míg G. távol volt családjától, a gólyamadár az ötödik fiut hozta a házba. Minthogy pedig az anya nagyon gyöngé volt, a háziorvos elrendelte, hogy a férjet táviratban hívják haza. A táviratot átadták a mindenes-cselédnek, de az ügyfogyott falusi leány a szoknyája zsebében felejtette a táviratot. Időközben G-nek Bécsbe kellett utaznia, s mielőtt visszatért volna, elhatározta, hogy egy ugrásra hazatér. Mikor haza ért, a vasúti pályaházban találkozott sógorával, aki rögtön tudomására adta a családi eseményt. G. hazasielt, hol a táviratról senki sem tett említést, mert mindenki azt hitte, hogy a férj a távirati hívásra jött haza. De a mindenes leánynak most jutott csak eszébe, hogy megfelekedett a távirat feladásáról. Rögtön a táviróhivatalba rohant s föladta a táviratot. A férj pedig, elbucszva családjától, visszautazott Lembergbe, hogy üzleti ügyeit elrendezze. Megérkezése után másnap reggel egy táviratot nyujtanak át neki. A távirat így szólt:

»Megint egy fiu. Asszony nagyon beteg. Rögtön jöjj.«

A férfi remegve tartotta kezében a táviratot, s ijedtében majdnem hanyat esett.

— *Szent Isten! Hát még egy fiu? Hogy történhetett ez?*

És a szegény férj rohant a vasúthoz, s a legközelebbi vonaton hazatért családjához, ahol aztán csakhamar kitudódott, hogy mindennek a mindenes leány volt az oka.

* **Árpádkori biblia.** A Stájerország nyugoti határán fekvő admonti kolostorban egy Magyarországról származó, XI. századbéli bibliát találtak. Ez a biblia, mint a vaskos pergamentkötet egyik lapján levő, félig kivakart jegyzet mutatja, egykor a zalamegyei csatári apátságé volt. A Báthoriak őseinek, a híres Gutkelet nemzetségnek a kegyurasága alatt álló a Stájerországhoz közel eső apátság. A nemzetség egyik tagjáról, Vid mesterről említi meg a bejegyzés, hogy ő ezt a bibliát huszonhét és fél márka fejében elzalogosította Farkas vasvári pénzváltónál. Tartozása idővel hetven márkára szaporodott. Ezt az összeget azonban Vid nem fizette meg s a biblia az uzorásnál maradt, ki azt az admonti szerzeteseknek adta el. A megkárosított csatári apátság, mely a bibliát kölcsönadta Vid mesternek, két falut kapott tőle kárpótlásul.

* **Rigó Jancsi él!** Nem kell tehát gyászba borulnia Nagyidának, Rigó Jancsi, a cigány pryncz él és virágozik. A napokban egy kairói távirat halála híret költötte a szép hegedűsnek és a kontinens sajtója érzelmes cikkekben el is siratta ő kelmét. Itt-ott elhangzott ugyan egy-egy ezinikus megjegyzés, hogy csak újabb reklámhajszás ez a távirat is. Mint most kiderül, a kairói távirat tényleg tur-

pisság, a czigányprincznek semmi baja sincs, sőt boldogabb, mint valaha. Egyuri ember, a ki csak a napokban tért haza Kairóból, meséli, hogy Chymai hercegné és Rigó ur vidáman töltötték ott a szezont; kocsikáztak, színházba, koncertekre jártak, még zsurt és estélyt is rendeztek. A budapesti ember elutazása előtt meg is kérdezte Jancsi urtól, hogy:

— Mit mondjak az otthonlevőknek?

— Mondja, hogy meghaltam! — válaszolta

Rigó.

Ma azonban levelet is kapott a budapesti uri ember, a melyben Rigó Jancsi megnyugtatta »kedves barátját,» nehogy ő is elhagyja a halálhírt és elsirassa őt. A kiknek tehát nagy szomorúságot okozott a kairói távirat, vigasztalódjanak meg, mert Rigó Jancsi él!

EGYESÜLETEK.

A koldusápoló intézet új elnöke.

A nagyváradai koldusápoló és figyermek menedékház egyesület néhai *Winterhalter* Antal elhunytával 22 éven át buzgó elnökét és jótevőjét veszítette el. A megüresedett elnöki széket vasárnap töltötték be a káptalan egyik tagjával, kinek az egylet gyarapodásában oly nagy érdemei vannak: *Palotay* László apátkanonokkal.

A közgyűlésen, melyet *Hoványi* Gyula pénztárnok hivatott egybe, jelen voltak: *Palotay* László, *Fetser* Antal, *Dencs* János, dr. *Molnár* Imre, dr. *Hoványi* Gyula, dr. *Vucskics* Gyula, dr. *Szemethy* Géza, *Székely* Sándor, *Makucz* Ernő, *Halász* Gyula.

Dr. *Hoványi* Gyula a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Molnár* Imrét, a hitelesítésére pedig *Dencs* Jánost és dr. *Szemethy* Gézát kérte fel.

Ezután jelentést tett, hogy b. e. *Winterhalter* Antal elnök temetésén az egyesület képviseltette magát, a figyermek menedékház növendékeit kirendelték a temetéshez, továbbá részvétiratot intéztek a ft. káptalanhoz és az elhunyt rokonaihoz a Serly-családhoz. Helyeslőleg vették tudomásul.

Bejelentette még a közgyűlést vezető pénztárnok, hogy néhai *Winterhalter* Antal végrendeletében 5000 frtot hagyományozott az egyesületnek.

Elhatározták, hogy elhunyt elnökük arcképét megfestetik s e célra gyűjtést rendeznek a tagok között.

Ezután az elnöki szék betöltésére került a sor. Elnökké egyhangulag *Palotay* László kanonokot választották.

Alelnök lett *Fetser* Antal kanonok, míg a megüresedett egy választmányi tagságra *Székely* Sándor választották.

A vagyon átadásra dr. *Molnár* Imre, *Kékus* Vidor és dr. *Hoványi* Gyula küldettek ki.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A Biharmegyei Tankerületi Tanítótestület központi választmányi gyűlése.

A biharmegyei tank. tantestület központi választmányja tegnap délután 6 teljes óráig gyűlést tartott, amelyen jelen voltak Réz Mihály elnöklettel: Papp Ilona (Esküllő), Karácson József (Izsópalaga), Vidus János (Kisháza), Keleti Károly (Magyar-Cséke), Tóth Lajos (Jánosfalva), Rechné B. Zsófia, Vaday József, Bodnár János, Varga Teréz, Biczó János, Rozenbergné Flech Debora, Gábel Jakab, Markovics Pál, Jánosházi János, Mártonfi Zoltán.

Az elnöki bejelentéseken és előterjesztéseken kívül a következő ügyek nyertek elintézését. A. M. P. O. B.-nak, a Tanítók Háza ügyében megküldött javaslatát Gábel Jakab alelnök ismertette; indítványára a vál. elhatározta, hogy a Nagyváradon létesítendő tanítói otthon javára befolyó minden jövedelem 10%-át a Budapesten és Kolozsváron létesítendő országos tanítók

házára ajánlja föl évenként mindaddig, míg az összeg 1000 frt alapítványára nővi ki magát. Ezzel kapcsolatban a most felállítandó tanítói internátusba 2 ingyenes és 2 fél fizetéses növendéket vettek föl; egy kérvényező pedig, mivel a kedvezményhez jogosultsággal nem bír, elutasították.

Jánosházi János terjesztette elő gyönyörűen megkonstruált szabályzat tervezetét, melyet egy pár lényeges és apróbb stílárius módosítással elfogadták. Ugyiszintén elfogadták az internátus szabályzatának és házi rendjének tervezetét is, melyet Bodnár János állított nagy gonddal és körültekintéssel össze.

Biczó János ismertette ezután az osztott népiskolák új tantervét, elmondván arról pro és contra véleményét.

A pénztáros jelentésének az évi költségvetés megállapításának, öt pályadíj kifizetésének és 20 új tagnak a felvétele után a gyűlés este 9 órakor véget ért.

A kath. legényegyletek országos szövetkezeti nagygyűlése. Magyarország hercegr primása jóváhagyta s a m. kir. belügyminiszter a megerősítő záradékkal ellátta a kath. legényegyletek országos szövetségének alapszabályait. A fáradhatlan rendezőség ennek folytán összehívja a hazai legényegyleteket *Székesfehérvárra augusztus 21 ikére*, hogy a szövetség tervezetét megállapítsák, illetőleg a megállapított szabályzatok keresztyül vitelét biztosítsák. A szövetségi elnök következő programot adott ki:

Augusztus 21-én ismerkedési estély. 22-én reggeli 9 órakor Veni Sancte; I. gyűlés: Méltóságos és főtisztelendő dr. *Steiner* Fülöp püspök ur megnyitó beszéde. A szövetségi alapszabályok tudomásul vétele és életbeléptetési módzatok. A »Tisztesipar« és »Kolping« társulati közlönyeinknek biztosítása és fejlesztése.

Délután: II. gyűlés: Indítványok a világ isteni Megváltójának a katolikus legényegyletek által bemutatandó ünnepélyes hódolat tárgyában, a nagyméltóságú püspöki kar által megállapítandó általános ünnepi rend keretében.

Augusztus 23-án a katolikus legényegylet 50 éves fennállásának ünneplése: a) hálaadó isteni-tisztelet, b) diszgyűlés.

Délután: a katolikus legényegylet beljére vonatkozó indítványok tárgyalása.

Hogy részletes tárgysorozatot még idejekorán összeállítani és a résztvevőknek tanulmányozásra beküldeni lehessen, kérem az általános tárgysorozatra vonatkozó indítványokat legkésőbb folyó évi június hó 25-éig alulírottához beküldeni, valamint arról is értesíteni, mikor és melyik vonattal érkeznek Székesfehérvárra.

Lakásról gondoskodunk.

Kelt Budapesten, 1899 június hó 7-én.

Schiffer Ferenc,
pápai kamarás, pozsonyi kanonok,
szövetségi elnök.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: *Harmathy Károly.*

1506 Zsunzs János s. t. közokirathamisítás, — helybenhagyva.

1507 Kiss József s. t. lopás stb. — helybenhagyva.

1554 Bodnár Andrásné, gondatlanságból okozott emberölés, — helybenhagyva.

1598 Raván Juon s. t. testi sértés, — részben megváltoztatva.

1629 Vertheim Salamon s. t. csalás, — helybenhagyva.

1647 Bács Györgyné s. t. zsarolás, — megváltoztatva.

1648 Koroj János Lika, testi sértés, — részben megváltoztatva.

1663 Gyerman Togyer, orgazdaság stb. — helybenhagyva.

1664 Tripp Mitru s. t. magánlak sértés, — helybenhagyva.

1620 Bakó Róza, becsületsértés, — helybenhagyva.

1695 Munk Henrik, becsületsértés, — visszautasítva.

1727 Pap János, hatóság elleni erőszak, — helybenhagyva.

Előadó: *Dr. Marienesku Athanász.*

1080 Nagy Zsuzsánna — Pálffy Sándor, — helybenhagyva.

1081 Okrös Bálint — Nagy Juliánna, — helybenhagyva.

1083 Mózes Mária — Veres György, — helybenhagyva.

1084 Kolozsi Rebeka — Antal Mihály, — helybenhagyva.

1096 Megyeri Juliánna — Kelemen János, — rendelet.

1087 Ungatinszky János — Hrabovszky Eszter, — helybenhagyva.

1088 Tóth Juliánna — Szabó Antal, — helybenhagyva.

1107 Belicza Zsófia — Valastyán János, — helybenhagyva.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

803 Kelle Judit — Galik János, — részben megváltoztatva.

916 Ignucza Lena — Endrejka Pével, — helybenhagyva.

920 Emperl Ernő — Koczor P. János s. t. — megváltoztatva.

958 Birta Mária — Popovits György, — megsemmisítve.

985 Petrován Tódor — özv. Petrován J.-né, — megváltoztatva.

Előadó: *Bócz Géza.*

1018 Madarász József s. t. — Madarász István és társa, — részben megváltoztatva.

1045 Kosztucz Papp Péter — Kosztucz Papp M. és társa, — részben megsemmisítve, részben helybenhagyva.

1118 Özv. Lazurán Vaszaline — Illés Vaszali s. t. — megváltoztatva.

TANUGY.

Alapvizsgálatok a jogakadémián.

A helybeli kir. kath. jogakadémián tegnap vették kezdetüket az alapvizsgák és pedig igen jó eredménnyel, amennyiben az első alapvizsgát tegnap hatan tették le és pedig *kettőn kitüntetéssel*, négyen pedig egyhangulag, míg a második alapvizsgálatot mind az öt jelentkező egyhangulag letette.

Polgári leányiskolai vizsgálatok.

A nagyváradai *községi polgári leányiskolában* az évről vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni:

Folyó hó 14-én, szerda délután 4 órakor énekvizsga az iskola helyiségében.

Június hó 19-én, hétfőn az I-ső,

június hó 20-án, kedden a II-ik,

június hó 21-én, szerdán a III-ik,

június hó 22-én, csütörtökön a IV-ik osztályban mindannyiszor délelőtt 8—10-ig a nyelvtani és történelmi szakcsoportokból, 10—12-ig a mennyiség-tani és természettudományi szakcsoportokból.

A vizsgálatok tartama alatt a kézimunkák és rajzok ki lesznek állítva.

A vizsgálatokra valamint a rajzok és kézimunkák megtekintésére a szülőket, tanferfiakat, ez utóbbira különösen a hölgyeket tisztelettel meghívja az elnökség megbízásából

Az igazgalóság.

Értesítés. A községi iskolai elemi má-

sodik leányosztályok évről vizsgálati — mindenkor d. e. 1/29 órától kezdődőleg a következő sorrendben: június 19-én újvároson, 20-án Váralján és 21-én Olasziban tartatnak meg, mely vizsgálatokra a t. szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívom. Nagyvárad 1899 június 12-én. Dr. *Vucskics Gyula*, vizs. biz. elnök.

Érettségi vizsgálatok Belényesben.

A belényesi gör. kath. főgymnasiumban az érettségi vizsgálat szóbeli része *Nátalussy* Kornél főigazgató elnöklése mellett s *Moldován* Gergely miniszteri biztos jelenlétében folyó hó 9., 10. és 11. napjain folyt le. Az eredmény elég kedvező. 22 tanuló közül jeles lett 2, jó 4, egyszerűen éretti 11, javító vizsgálatra utasított 4, ismétlésre 1.

Vizsgálati értesítés. A nagyvárad-váraljai községi leányiskola kettős V. és V. osztály

tályaiban a zárvizsga f. hó 19-én lesz délelőtt fél 9-kor, ugyanott a fiúiskola kettős V. és VI. osztályaiban f. hó 20-án délelőtt fél 9-kor, végül a csillagvárosi községi vegyes I. és II. osztályaiban f. hó 21-én délelőtt fél 9-kor. Nagyvárad, 1899. június 12. *Gabriely* Lajos, v. b. elnök.

MULATSÁG.

A holnapi junialis. Igen fényesnek ígérkezik a helybeli *Katholikus körnek* a junialisa, mely a *Füspök-fürdőben* holnap fog lefolyni. A mulatság iránt városszerte nagy az érdeklődés, amit különben teljesen indokoltá tesz az, hogy a katolikus kör mulatságai mindig a legjobb mulatságok egyike. Éjfél után 2 órákor külön vonat indul a városba. A junialisra jegyek előreváthathatók *Fábry* testvérek, *Fehér* János és *Jelinek* Ferencz urak kereskedéseiben.

A diákok junialisa. A gymnázisták fényesen sikerült junialisáról a névsor vasárnapi számunkból vasúti zavar miatt maradt ki.

A mulatságon, mely csak a kora reggeli órákban ért véget, jelen voltak:

Asszonyok: Bozóky Alajosné, Bartsch Arthur, Bozóky Gézané, Bary Józsefné, Dr. Bulyovszky Józsefné, Bartsch Sándorné, Erber Imréné, Erdélyi Józsefné, Földessy Károlyné, Fauszt Elekné, özv. Fleischer Vilmosné, Fleischer Ignáczné, Ferenczi Lajosné, Fischer Károlyné, Györy Józsefné, Géczy Lajosné, Garán Jánosné, Harmaty Károlyné, Hlatky Endréné, Kolthay Gyözőné, Kappel Györgyné, Könczey Józsefné, Kovács Béláné, Középegy Kálmánné, Kovalszky Kálmánné, Korda Kálmánné, Komlóssy Józsefné, Kazinczy Gyuláné, Lázár Zoltánné, Molnár Imréné, Mittheiler Edéné, Márkus Jánosné, Nagy Endréné, Nadányi Jenőné, Mártonfy Gyuláné, dr. Perjéssy Mihályné, Rátkay Józsefné, Ritoók Zsigmondné, Szabó Jánosné, Szokoly Tamásné, Szahlander Károlyné, Tolnay Miklósné, Tassy Pálné, Ujházy Antalné, Weiszlovits Lajosné, Zilahy Kálmánné, Puskás Sándorné, és özv. Petrovits Endréné.

Leányok: Bary Olga, Bócz Ilonka, Bartsch Juliska, Berger nővérek, Bozóky Margit, Balázsovits Valeria, Csapó Rózsika, Cseresnyés Ilona, Erber Katicza, Erdélyi Kornél, Erdélyi Mariska, Fauszt Marianne, Fleischer nővérek, Farkas Etelka, Földessy Margit, Grüner Gizi (Bojt), Gavrus Valeria (Brozsó), Graczer nővérek, Garán Ilonka, Géczy Irénke, Györy Irma, Goszler Irma, Hlatky Margit, Harmathy nővérek, Horváth Emma, Hevessi nővérek, Király nővérek, Kornstein Edith, Kemény Margit, Korda Rózsika, Kovács Emma, Kovács Olga, Lázár Ilonka, Miklea Hortézia, Márkus Rózsika, Mittheiler Jolán, Metes Olimpia, Molnár Ilonka, Mártonffy Ella, Molnár Jolán, Nagy Emma, Nadányi nővérek, Orley Paula, Popovits Ilonka, Petrovits Stefi, Puskás Irén, Papp nővérek, Rothauser Margit, Rozsly nővérek, Rutkay Emilia Ritoók Margit, Szokoly Irén, Székely nővérek, Szilvási Irén, Serényi Vilma, Szabó Klárka, Szahlander Margit, Tolnai Jolán, Tassy Dalma, Ujházy Irma, Weiszlovits Ilonka, Vuics Margit, Wurst Terka, Vueskics Julia, Zilahy Sarolta.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Kedd: *Kék asszony.*

Szerda: *Szókimondó asszonyság.*

Csütörtök: ?

Péntek: *Carmen* 1 ször.

Szombat *Carmen.*

d. u. *Székely király*

Vasárnap: *leány* 1-ször.

este *Egyhonnévtörténete.* 1-ször

!!A clou, a clou!!

A kolozsvári *Nemzeti Színház* tegnap este a *Teknősbékát* adta, a nemzeti cultur darabot.

Ez volt a szintársulat előlegesen hirdett repertoírjának a *clou*-ja, mely elé nagy várakozással néztek, mert meghirdették és tegnap este pedig sokan végig nézték, mert Nagyvárad-

nak nincs olyan főkapitánya mint Kolozsvárnak vagy Debreczennek, hogy bizalmasan megkérje az igazgatóságot a darab levételére, vagy a bizalmas kérés eredménytelensége után a darabot betiltsa.

Az igazgatóság? Oh az igazgatóság magától nem tesz semmit.

Jöjjön most a repertoire clou-ja, megszerkeszti a heti műsort s elküldözteti a lapoknak a *Teknősbéka* premier-jéről a kommunikét, pl.:

A *teknősbéka* bemutató első előadása lesz hétfőn, *Gondillet* bohózata a budapesti Vígyszínházban került színre először, a hol humorával, leleményes helyzeteivel és rendkívül ügyes jelenetelésével számtalan előadást ért és még ma is folyton műsoron van. Nálunk Kissné, Turchányi, Laczkó, Miklósi, Janovics, Leővey, Heltai, Kövi, Szerdahelyi, Tompa és Vágó játszik a főszerepet.

És előadatja a bohózatot, mert a Vígyszínházban, egy *nyerészkedésre* alapított színházban állandóan műsoron van s a Lipótváros közönségének s valamennyi fővárosi zsonének tetszik.

Moralisták ha jajgatnak, mindenki odanéz és összefut az egész tájék. Nem azért ugyan, hogy megszivleljék a paraynesist, hanem hogy megtudják, mi az az új élvezet, melytől tilt a vallás, az erkölcs, az eszélyesség. Reclamat tehát nem akartunk csinálni e darabnak azzal, hogy előlegesen figyelmeztessük az igazgatóságot, hogy ne olvassa le a műsort Lilli fehér lapjáról. Megtettük ezt akkor, mikor az igazgatóság a nyári előadások műsorát beküldötte. E felszólalásunknak nem lett eredménye. Mit sem változtat a dolgon, hogy a darab kevéssé átalakítva s megváltoztatott instrukcióval került előadásra, mert a *Teknősbéka* tárgyban is szennyes, nemcsak feldolgozásban.

Reméljük, hogy most már miután a repertoire clou-ja be lett mutatva, nincs szükség többé az arczpíró gyalázatosság ismételt előadására.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Irta: *Neidegg*, fordította: *Szirtes*. 33

Ezen dicséretes föltételeknek megfelelően nemsokára újra visszatért a rendes kerékvágásba, s midőn reájuk került a sor pihenni, talán nagyon is feltűnő jókedvvel tréfált és beszélgetett.

— Különbömben mit szól dr. Ganermann esetéhez? — kérde megint a gróf.

Áda megrezzent; talán ismét valami kellemetlen hirt kell hallania?

— Nem tudok róla semmit. — felelé. — A következő tánczon ő vele lesz; de annyi a nép itt, hogy mindaddig még nem is szólhattam vele.

Persze hallgatott róla, hogy maga kerülte őt a legnagyobb gonddal.

— Előléptették és G. városba helyezték át. Elüljáróitól hallottam, hogy nemsokára a közoktasásügyi miniszteriumban nyer alkalmazást. Sokoldalú tudománya és fényes tolla van.

Áda arca felderült.

— Igazán örülök neki, — szólt őszinte örömmel.

— Én is. Valóban derék ember, ki ha megfelelő helyre kerül, bizonyára hirtelen fog emelkedni.

— Azt hiszi gróf ur, hogy magas álláshoz jut Ganermann?

— Remélem.

— Igazán, lehet egykor miniszter?

— Ugy-e, az a fő? Csaknem biztosra vehető; de a jövő Isten kezébe van.

A négyes véget ért, Áda visszatért barátai körébe.

Nemcsak, hogy szelleme, de szíve sincs ennek a leánynak? — kérdezte magától Heisterberg. — Lehetséges-e, hogy okos ember,

mint Ganermann, szépségének varázsa által annyira elbolondította magát, hogy minden felületességnek ezt a megtestesülését eszményien gondolkozó léleknek tartsa? De nem esik-e meg ilyesmi ezerszer az életben? Van-e olyasmi a mit a szerelemtől elvakított ember félre nem ismerhet? Legjobb volna Ganermannra nézve, ha gyöngéd kézzel kis kosárkát aduának neki — gondolta magában, midőn körültekintett s őt Áda oldalán és ábrándos szeméit a leányon függeni látta.

Az első örvendetes pillanat volt ez Ganermannra nézve; eddig csak csalódást hozott számára a mai mulatság. Áda hidegsége s nyilvánvaló igyekezete, hogy őt elkerülje, sokkal feltűnőbb volt, hogyszem észre ne vette volna. Gyötörte őt a gyanu, mely Heisterberggel folytatott utolsó beszélgetése alkalmával lelkében támadt. Áda örömtől ragyogó arczczal kezdte volt meg Heisterberggel a tánczot és fáradhatatlanul beszélgetett vele. Immár biztosra vette, hogy a gróf tisztelői közé tartozik, csak féltékenységből iparkodott őt ama szándékáról lebeszélni, hogy Adát meg kérje. Ő, ki mindenben függetlenül gondolkodott, nem ijedt vissza kedvesének polgári származásától. Így persze neki, mint vagyontalan tisztviselőnek, nem volt mit remélnie. Fájó szívet tette koporsóba ábrándjait. Jó, hogy áthelyezték, legalább nem lesz tanuja, miként viszi el más az ő választottját. Most már minden gondolatát kizárólag odairányítja, hogy a hazának javára működjék; mindenekelőtt arra fog vigyázni, hogy el ne veszítse fejét, ha napsugár nem is éri már életét.

Egyszerre — mi az? Találkozott Áda tekintetével és a hideg elutasítás nem volt már benne olvasható: valósággal bevilágított szívébe. Pillantását édes és bűvös mosoly követte, minőt csak az ő ajkai szülhettek. A következő pillanatban Ganermann a leány oldalán termett.

— Hallottam, hogy váratlan szerenese éri; nem szép, hogy mástól kell meghaltanom, — szólt a legedesebb szemrehányással.

— Hogyan mertem volna közeledni, midőn a legelőnkebb társalgásban láttam Heisterberg gróffal.

— Mondja inkább, hogy már nem is méltat mást tekintetre, mióta hercegnőkkel tánczolhat.

— Wachendorf Róza hercegnő igen barátságos hölgy...

— Jó, ha barátságos, — szakítá félbe csipősen, — van legalább valami kellemes rajta; csinosnak nem épen nem mondható.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A kompromisszum a király előtt.

Bécs, június 12. (Saj. tud. távirata.) *Szell* Kálmán miniszterelnök, ki a lapok hireivel ellentétben vasárnap Bécsben maradt, az osztrák és magyar miniszterekkel a király elnökletével tartott minisztertanácson vett részt. A tanácskozások tárgya volt a megállapodások ratifikálása, melyeket a szakminiszterek vasárnap délután esti fél nyolczig tartó tanácskozásban állapítottak meg.

A miniszterelnök este haza jön, míg a szakminiszterek még ott maradnak.

Budapest, június 12. (Saját tud. táv.) A »M—g« kormányparti és néppárti képviselőket intervívolt meg, kik mindnyájan kijelentették, hogy biznak az egyezségben. A függetlenségek bevárják *Szell* Kálmán nyilatkozatát s csak ezután foglalnak állást. Valószínűleg szerdán értekeznek.

Budapest, június 12. (Saját tud. táv.) A képviselőházban csak szerdán déli egy órákor lesz ülés, melynek egyetlen tárgya lesz a miniszterelnök nyilatkozata a megállapodásokról.

A képviselőház ülése előtt közvetlen a szabadelvű klubban elértekezlet fog tartatni.

Képviselőből főszolgabíró.

Budapest, jun. 12. (Saj. tud. táv.) Nagy feltűnést kelt képviselői körökben, hogy *Földváry Mihály* orsz. gy. képviselő válni készül mandátumától s feleseréli azt egy főszolgabírói hivatallal. Földváry Mihály ugyanis most pályázott a megürült dunavecsei főszolgabírói állásra. Megválasztatása több mint bizonyos.

Kóburg Lujza gyógyintézetben.

Budapest, jun. 12. (Saj. tud. táv.) *Kóburg Lujza* hercegnőt ma reggel a Purkersdorfi gyógyintézetből Szászországba a Drezdával szomszédos Lindenhofba, *Piersen* egészségügyi tanácsos hires zárt intézetébe vitték. Az udvari főmarsali hivatal fekete tábláján közhírré tették, hogy Lujza hercegnőt gyöngé elmejűség miatt végleges gondnokság alá helyezték. Sokáig tanakodtak Ausztriában a főhercegi családban, hogy a hercegnőt itt hagyják-e vagy Belgiumba vigyék, de Ausztriában a kínos emlékek miatt nem maradhatott, Belgiumban pedig atyja Lipót király nem látta volna szívesen. Ezért vitték Szászországba.

Érdekes az orvosi szakvélemény, melynek előadója *Kraft-Ebbing* a hírneves bécsi egyetemi orvos s az orvosi fakultás előtt úgy nyilatkozott, hogy Lujza hercegnő évek óta agyrázkódás következtében szenved s ennél fogva képtelen ügyeit önállóan végezni. Számos intim részletet hoz fel ezután, melyek alapján kifejti, hogy a hercegnő állapota annyira fejlődött, hogy akarata nélkül áldozatává lett egy méltatlan férfi szuggesztiáinak.

Az agyrázkódást onnan kapta, hogy évekkal ezelőtt egy 30 méter magas hegyoldalon leesett.

Szőkevény pénztárnok.

Budapest, jun. 12. (Saj. tud. táv.) A kaposvári rendőrség táviratozott Budapestre, hogy *Ungváry Károly* a somogy-megyei takarékpénztár könyvvezetője *harminczhat ezer forinttal* megszökött. A pénztárat különben a múlt évben is megdezmálták.

Személyi hír.

Bécs, június 12. Károly István főherceg leányaival, Eleonóra és Renáta főhercegnőkkel tegnap este Berlinbe utazott. (Magy. Táv. Ir.)

A párisi események.

Páris, június 12. Este nagy néptömeg tüntetést rendezett a Libre Parole szerkesztősége előtt. Több embert letartóztattak. Verekedésre is került a dolog, a melyben néhány ember megsebesült.

Páris, június 12. A rendőrprefektúra jelentése szerint a tegnapi nap folyamán 30 embert tartóztattak le. 10 rendőr megsebesült. (Magy. Táv. Ir.)

A kormány bukása.

Páris, június 12. (Saját tud. távirata.) A párisi kamarában Dupuy jelentést tett a tegnapi rendőri intézkedésekről. Sombat

képviselő indítványozta, hogy vegyék tudomásul, de 253 képviselő 246 ellen nem vette tudomásul. Ekkor Ruean szocialista képviselő a következő napirendet ajánlotta: A kamara el van határozva, hogy csakis oly kormányt támogat, mely leghatározottabban, legenergiusabban megvédi a köztársasági intézményeket és biztosítja a közrendet, egyben napirendre térést indítványoz. amit a kamara 311 szóval 173 ellen el is fogad. Az eset nagy izgalmat keltett. A kormány rögtön távozott a kamarából és beadta Loubetnek lemondását. Hir szerint Dupuy megbuktatása napok óta elhatározott dolog volt, mert nem elégítette ki a köztársaságiakat a klerikálisok elleni intézkedéseivel. Az új kormány radikális irányu lesz.

A német nagykövet a szultánnal.

Konstantinápoly, jun. 12. Karschall báró német nagykövet, a ki ma szabadságra megy, tegnap este kihallgatáson volt a szultánnal. (Magy. Táv. Ir.)

Községi választások Milanóban.

Milanó, június 12. A községi választásokon a republikánus szocialisták és a radikálisok közös listája győzött, a mennyiben 20,000 szavazatot kapott. A mérsékelt pártok és a mérsékelt klerikálisok listája 10,000 szavazatot, az intranzigens klerikálisoké 3000 szavazatot kapott. (Magy. Táv. Ir.)

Sztrájk.

Brünn, június 12. A sztrájkoló munkások ma megint gyűlést tartottak a munkás-otthonban, a melyben csaknem 10,000 ember vett részt. A szónokok a sztrájk folytatására buzdították a munkásokat. Az idegen munkások 8 zenekart hoztak magukkal, a város határán azonban a városi rendőrség megfiltotta a fölvonulást. Nevezetesebb incidens nem fordult elő. A gyűlés után a sztrájkolóknak 70—70 krt adtak. (Magy. Táv. Ir.)

A szabadkőműves képviselő.

Madrid, június 12. A képviselőház tegnap Morayta mandátumának igazolását tárgyalta. Több szónok a választás megsemmisítését követelte, mert Morayta hozta be a szabadkőművességet a Fülöp-szigeteken, ami ott a forradalmat előidézte. Silvela miniszterelnök nem kíván ebben a kérdésben véleményt nyilvánítani. Névszerinti szavazásban 50 szavazat a választás igazolása mellett adatott be, 15 pedig ellene, mire a szavazást félbeszakították és folytatását holnapra halasztották. A képviselőház elnökének lemondásáról szóló hírt megzafolták. (Magy. Táv. Ir.)

Kína.

London, június 12. A Times-nak jelentik Pekingből tegnapi kelettel: A pekingi brit követség megkérte a kínai kormányt, hogy Kwei-Csu kormányzóját mozdítsa el hivatalától. Az angol követség követelését Flemming hittérítőnek Eyei-Csu tartományban történt meggyilkolásával hozzák kapcsolatba.

Ugyanennek a lapnak azt jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy a nankingi alkirály megtiltotta, hogy a tartományból előzetes bejelentés nélkül rizst vigyenek ki. E rendszabály igazi oka állítólag az a kívánság, hogy a piac a tar-

tományi hatóságok érdekében ellenőriztessék. A sanghaji angol konzulnak azt a kérését, hogy kisebb rizs-szállítmányt küldhessen Vei-Hai-Veibe az ottani angol helyőrségnek, eleinte visszautasították, de azután teljesítették, mert az orosz konzul erélyes hangon ugyanezt az engedményt kérte Port-Arthurra nézve. (Magy. T. Ir.)

Tűz egy ágyugyárban.

New-Castle, június 12. Az Armstrong-Klistworth Company ágyúöntőgyárában tegnap nagy tűz ütött ki, a mely sok értékes ágyut, gépet és egyéb anyagot pusztított el. A kárt 200,000 font sterlingre becsülik (Magyar Távirati Iroda.)

Horvát pártgyűlés.

Prága, jun. 12. Tegnap volt a tiszta joggárt nagygyűlése, a melyben körülbelül 600 ember vett részt, köztük igen sok munkás és földműves. Jelen volt a párt három képviselője is. A gyűlés tudomásul vette a képviselők beszámolását, elfogadta az összes határozati javaslatokat és Frank drt újra megválasztotta elnöknek. A gyűlés reggel 9 órakor kezdődött és délután két óráig tartott. (Magy. Táv. Ir.)

Megakadt hajóforgalom.

Arkhangelszk, jun. 12. A Fehér-tenger bejárata és a tenger nyugati része jéggel van borítva, úgy, hogy a hajók nem közlekedhetnek rendesen. Kaninosz előtt 15 oceánjáró gőzös vesztgel.

Pótválasztás Athénben.

Athén, június 12. A mai pótválasztáson Szkuzész volt külügyminisztert választották meg képviselővé Szmolenszki tábornokkal szemben. (Magy. Táv. Ir.)

Felekezeti villongások Indiában.

Bombay, június 12. Madura és Tinnevely kerületekben a fanatikus Sanao-szekte kebelében zavargások támadtak. A nyugalom helyreállítására katonaságot küldtek ki. (Magy. Táv. Ir.)

NYILTTER.*

A nagyérdemű igen tisztelt közönség szives tudomására hozzuk, hogy

mosó kelméink

ugymint: pique, batist, zefir, toile női ruhaszöveteink

m e g é r k e z t e k.

Továbbá ujdonságaink női blousokban övekben és napernyőkben.

Teljes tisztelettel

Kunz József és társa

Nagyvárad, Szt.-László tér. 1 szám.

(164.) 4—10

NAGYVÁRADI SZINKOR.

Evadbrét 42. szám.
Páros.

Kisbrét 42. szám.
Páros.

Ma kedden 1899. június 13-án

kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

A kék asszony

Operette 3 felvonásban. Irták: Liorat és M. Ordoneau.
Fordították: Fai J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szer-
zette: Louis Varney. (Rendező: Vendrei.)

SEMÉLYEK:

De la Honette báró	— — —	Vendrei.
Jolland, neje	— — —	Székely Irén.
Canteleu, fogadós	— — —	Leőveí Leó.
Pigeonné, fogadósne	— — —	Váradiné
Pierre, halászegény, unokaöccse	— — —	Kassai K.
Teréz, Canteleu huga	— — —	Perényi Magit.
Mirasol, csendőrkapitány	— — —	Bonis Lajos.
Mathurine, osztrigás kofa	— — —	K. Árpási Kata

Hely árak: Alsó pátholy 4 forint, felső pátholy
oj Brint. Támlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig
80 krajczár. Zártzék I., II. és III. sor 60 krajczár. Első
emelet. I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár
földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a föld-
szinten 30 krajczár. Közép karzat 80 krajczár. Oldal
karzat 20 krajczár.

Egy színlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap szerdán, 1899. június 14-én:

Stuart Mária

Szomorujáték 5 felvonásban. Irtá: Schiller Frigyes. For-
dította: E. Kovács Gyula.

A szerkoztóért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Az en hirves háziser ellentáll az idő megpróbáltatás-
nak, mert már több mint 30 év óta megbízható, féjda-
lomcsillapító bedörzseléséknél alkalmazhatók köszvényéni,
csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok
által bedörzselésekre is mindig gyakrabban rendeltek.
A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyaktorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden
gyógyszertárban készítenek van; **1000 kr. árára**
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbirtéku utaztat van forgalomban. Mi
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégégy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társ. cs. és kir. udvari szállítót, RUDOLSTADT.

Van szerencsém a n. é. gazda kö-
zönség b. tudomására hozni, hogy a **szólló**
munkáltatásokhoz szükséges mindenféle
legjobb minőségű **gazdasági cikkek**ből nagy
raktárt tartok és azokat fűszeráru üzle-
temben a következő előnyös árakban
árusítom el:

Azurin legkitünőbb ki- lója 1.40	Raffia legfin. minőség kilója 60
Kékkő (rézgálicz) > 32	Fonal kilója gonbolyag- ban 44
Szóda, jegeczes > > 06	Ojtó gyapot, fél kilós c-omagja 90
Gépolaj 20 krajczártól egész 40.	Szólló permetező, legjobb 14 frt.

Nagyobb vételnél kedvezmény. Becses
rendelését kéri:

Kiváló tisztelettel

Uj. Popper József,

fűszer-kereskedő.

Fő- és Sztaroveszky utca sarkán.

Nyomatott laptulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.

2343.—99 T.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. jbiróság mint tkvi hatóság
közhirre teszi, hogy Thury Ignác belényesi vég-
rehajthatónak Zsung József kiskoru Zsung Mihály
s Mária venter lakos vhajtást szenvedő elleni
16 frt 70 kr. tőke követelés és járulékaí iránti
végrehajtási ügyében a m.-csékei járásbiróság
területén lévő Venter községében fekvő a ven-
teri 13. sz. tjkben A. I. 4—6. rsz. a. foglalt
ingatlanokra az árverést 430 frtban ezennel
megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy
a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899 évi**
julius hó 1-én d. e. 10 órakor Venter
községházánál megtartandó nyilvános árverésen

a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni
fog. Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-
lanok becsárának 10% -át vagyis 43 frtot kész-
pénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov.
1-én 3333. sz. a. kelt T. M. rendelet 8 §-ában
kijelölt óvadékképes érlékpapirban a kiküldött
kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170.
§. értelmében a bíróságnál előleges elhelyezésé-
ről kiállított szabályszerű elősmervényt átszol-
gáltatni.

Belényes a kir. járásbiróság mint tkvi ha-
tóságnál 1899. év április hó 27-én.

Petrovits Ferencz,
kir. albiró.

(173.) 1—1

M. kir. sza. b. Osztalysorsjáték főelárusítója

a Biharmegyei takarékpénztár

ajánl sorsjegyeket a IV. sorsjáték 2-ik huzásához eredeti árakon.
Huzás **június 14. 15-én.**

➔ **A nyereményeket a z o n n a l készpénzben fizetjük.** ➔

Sorsjegyeink kaphatók:

a Biharmegyei takarékpénztár üzlethelyiségében Kossuth-u.
Lukács Mór tőzsdéjében, Bémer-tér.
K. Frankl Mari tőzsdéjében, Nagypiacz-tér.
Weisz Ignáczné tőzsdéjében, Szent László-tér.

Uj festék gyári raktár!

GALOVITS M.

N.-Várad, Nagyteleki u. 532 sz. saját ház

A SZOBA-FESTŐHÖZ.

Ajánl száraz és olajba tört festékeket Carbolium ház-fedél
és kerítés festésre zöld, vörös, barna és természetes fir-
nisz butor és kocsilackok.

BRONZOK, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

ecsetek

és meszelők nagy raktára, különösen nagy raktár **szoba-padló**
lackokban. 5 féle színben egy 1 kilós doboz ára 75 kr.

Árjegyzék kívánatra ingyen!

(167.) 3—50

Legolcsóbb bevásárlás!

Legolcsóbb bevásárlás!

Legolcsóbb bevásárlás!